

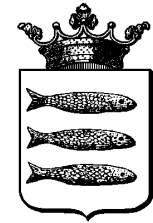

DORPSORGAAN

SPAARNDAM

Dorpsorgaan

Blad van de Dorpsraad Spaarndam
Onder verantwoordelijkheid van de redactie

31^e jaargang 1997 nr. 3
Nummer 159

Redactie

Gerrit van den Beldt, Marga Kranendonk,
Ellen Pannenburg, Herman Radema,
Willem van Warmerdam en Jan Zwetsloot

Adres

Westkolk 4, Spaarndam-West

Vormgeving

Willem van Warmerdam

Omslag

Arno Valent

Oplaag

1250 exemplaren

Verspreiding

Huis-aan-huis binnen de bebouwde kom van
Spaarndam

Toezeniding per post

f 15,- per jaar (4 nummers) over te maken op
bankrekeningnummer 11.83.08.092,
(Rabobank Spaarndam) t.n.v. Stichting
Dorpsraad Spaarndam

Kom gerust naar Spaarndam in de zomer! Je kunt er zwemmen, zeilen en kanoën, maar de topattractie is toch wel boezembrugspringen. We hebben dat jaren stil weten te houden, maar nu enkele landelijke dagbladen hun voorpagina sierden met een prachtige foto van deze Spaarndamse folklore, moeten we misschien hopen dat de komende zomers wat minder zonnig zullen zijn.

Het seizoen is nu gesloten dus kunnen we de balans opmaken. Hoe is het gesteld met het milieu in en rond ons dorp? Wat voor plannen hebben de verenigingen dit jaar? En wat is het nieuws van de Dorpsraad?

Dit en vele andere zaken komen aan bod in het nieuwe nummer van het Dorpsorgaan.

Kopij voor het volgende nummer inleveren uiterlijk 15 november.

Inhoudsopgave			
Samenstelling Dorpsraad Spaarndam	2	Activiteiten speeltuin Nieuw Leven	19
Openbare vergadering	2	Badmintonvereniging Spaarndam	19
Jongerenontmoetingsplek (JOP)	2	Het bezoek van de Altalanos Iskola aan de	
Verkiezingen	2	Spaarneschool	20
Bodemonderzoek De Pol	3	Vrijwilligers gevraagd voor Tafeltje Dekje	22
De werkcommissie S.O.S.	4	Stichting Vrienden van de Forten	22
Afscheid	5	Bewondering	23
Kroniek van Spaarndam	6	Boek over school in Haarlemmerliede	23
De besluitvorming over de bouw van de Grote		Nieuws van het Spaarndams Gemengd Koor	23
Haarlemmersluis in 1566 en 1567	9	Privé-berichten	24
De geschiedenis van het SGK (2)	14	De Informatiegids	24
Het hart van de zaak	16	Dorpsagenda	24
In gesprek met	17		

Mededelingen van de Dorpsraad

Samenstelling Dorpsraad Spaarndam

<i>voorzitter</i>	Jolijt de Jongh	Visserseinde 49	537 06 54
<i>vice-voorzitter</i>	Trudy Coosemans	G. Vermootenstraat 8	538 38 64
<i>secretaris</i>	Ellen Pannenburg	J. van de Waeyenstraat 10	549 04 06
<i>penningmeester</i>	Jan Vos	Ringweg 18	538 93 64
<i>archivaris</i>	Joop de Vries	Pol 8	538 22 71
<i>leden</i>	Piet Valent	C. van Beeckstraat 25	537 27 49
	Ferna Beijerbergen	Spaarndammerdijk 96C	538 89 89

Openbare vergadering

Op 20 oktober aanstaande is er weer een openbare vergadering van uw Dorpsraad in het Dorpscentrum. Zoals altijd bent u van harte welkom! Vele onderwerpen zullen ook dit keer de revue passeren, zoals het laatste nieuws over de ontwikkelingen rond Schiphol, het Recreatieschap, verkeer, dorpsbeheer, etc. Komt allen, als uw dorp u lief is, want het gaat om Spaarndam!

De vergadering begint om 20.00 uur.

Op speciaal verzoek van de biljarters in de hal beneden willen wij u vragen om er aan te denken dat zij op de maandag altijd wedstrijdbiljarten. Dus als het even kan... met een grote boog om de spelers heen dan hebben zij ook een gezellige avond. Alvast bedankt voor uw medewerking, en tot ziens op de 20^e oktober!

Jolijt de Jongh

Jongerenontmoetingsplek (JOP)

De werkgroep is reeds eenmaal bij elkaar geweest en de leden waren unaniem van mening dat we onze krachten zouden moeten bundelen om samen met de Gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude tot een goede ontmoetingsplek te komen. De eerste stap is daartoe gezet. Nadere berichtgeving volgt.

Ferna Beijerbergen

Verkiezingen

Het is weer zover, de tijd voor de verkiezingen nadert. Dit keer hebben we besloten de wisseling door te schuiven naar het voorjaar. Dat is een plezieriger moment voor nieuwe dorpsraadleden om zich in te werken. In de zomer is het meestal wat rustiger en dan rol je er vanzelf in. In de winterperiode is dat anders. Dan komt er vaak veel op ons af. Voor nu zit de eerste termijn van Ferna Beijerbergen erop. Zij heeft besloten haar plaats beschikbaar te stellen voor een opvolger. Wie heeft er tijd en wil zich daarvoor inzetten? Meldt u aan bij een van de dorpsraadleden, wij kijken naar u uit! Ferna zullen we allen missen. Gelukkig blijft zij tot het voorjaar. En omdat we een hekel hebben aan afscheid nemen doen we dat ook maar in het voorjaar. Een ander dorpsraadlid dat dit jaar vertrekt is Ellen Pannenburg, de secretaris. Na een jaar actief lid te zijn geweest, legt zij om persoonlijke redenen haar werkzaamheden voor de Dorpsraad neer. Ellen pakte vanaf de eerste dag alle werkzaamheden stevig aan en stortte er zich volledig op. We vinden het dan ook heel jammer dat zij ons nu al gaat verlaten. We wensen haar alle goeds, met haar bedrijf, opleiding en natuurlijk haar gezin.

Wie, o wie meldt zich aan om haar op te volgen?

Jolijt de Jongh

Mededelingen van de Dorpsraad

Bodemonderzoek De Pol

In verband met het voornemen van de gemeente Haarlem om het wegdek van de Pol eens goed op te knappen werd de bodem eind 1996 onderzocht op verontreinigingen. Ik geef u hierbij een opsomming van de feiten uit het rapport.

Er zijn 22 grondboringen verricht aan beide kanten van de weg tot een halve en één meter diep. Het gedeelte waarin geboord is loopt vanaf het gemaal tot waar de Pol in de (oude) Kerklaan overgaat. Tevens is geboord aan de waterkant van de Taanplaats tot de Balkbrug.

De resultaten aan de oeverzijde.

Oppervlakkige metingen van een halve meter diep aan de waterkant verricht vanaf tegenover Pol 44 tot de Balkbrug laten het volgende resultaat zien:

- Licht verontreinigd met minerale olie, koper, lood, zink.
- Ernstig verontreinigd met polycyclische aromatische koolwaterstoffen (PAK)

Bij de metingen die dieper gaan, tot een meter zien we behalve dezelfde verontreinigingen ook nog cadmium, kwik en nikkel in het gedeelte tussen de brug naar de Rietpol en het Binnenpad en cadmium en zink in het gedeelte tegenover nr. 16 tot de Balkbrug.

De resultaten aan de woningenkant.

Oppervlakkige metingen van een halve meter diep aan de kant van de woningen vanaf het gemaal tot Pol 6 laten het volgende resultaat zien:

- Licht verontreinigd met minerale olie, kwik, lood, nikkel en zink.
- Ernstig verontreinigd met PAK

Bij de metingen die dieper gaan, tot één meter, zien we behalve dezelfde verontreinigingen ook nog koper in het gedeelte van Pol 16 tot waar de Pol overgaat in de (oude) Kerklaan en tevens een ernstige verontreiniging met lood.

Het gedeelte vanaf het gemaal tot Pol 40 is de één meter diep gelegen grondlaag licht verontreinigd met minerale olie, kwik, PAK en matig met lood en zink.

Samenvatting en conclusie.

De top laag van 0,0-0,5 m. is licht verontreinigd met minerale olie en een aantal zware metalen en ernstig verontreinigd met PAK.

De laag van 0,5-1,0 m is in het algemeen licht tot matig verontreinigd met minerale olie en een aantal zware metalen en ernstig verontreinigd met PAK.

In het gedeelte Pol 16 tot waar de Pol overgaat in de (oude) Kerklaan is een ernstige verontreiniging met lood geconstateerd.

Tot zover de meetresultaten naar aanleiding waarvan de voorgenomen werkzaamheden opgeschort zijn tot een sanering gerealiseerd is. Echter de vraag die op dit moment beantwoord dient te worden is: Hoeveel kans is er op blootstelling en levert dit gevaar op voor de gezondheid?

Voor een antwoord op deze vragen citeer ik een ambtenaar van het gewestelijk milieubureau:

"Nee, er is geen gevaar voor de volksgezondheid, de concentraties zijn daarvoor te gering.

Daarom is er ook geen acute noodzaak tot sanering. De boringen werden verricht in het wegdek en naast de beschoeiing aan de waterkant. PAK's komen voor in teerproducten (asfalt) en waar vroeger de beschoeiing mee werd behandeld. Het is niet waarschijnlijk dat de verontreinigingen in de tuingrond voorkomen bij de huizen aan de Pol."

Aldus mijn contactpersoon bij het milieubureau. Het uitgebreide rapport is beschikbaar voor belangstellenden.

namens de Dorpsraad,
Ferna Beijerbergen

Stop Overlast Schiphol - Spaarndam

2063 JR Spaarndam

Belangrijk feit is dat nu definitief vastgelegd is dat de uitvliegroute van de vijfde baan niet meer boven Spaarndam ligt. Voorheen vlogen de vliegtuigen, die van de vijfde baan zouden vertrekken, na het loskomen, dezelfde route zoals die nu voor de Zwanenburgbaan geldt en die boven Spaarndam ligt. Dat zou betekenen dat de vliegtuigen dan 500 meter lager overkomen dan nu al het geval is. Dit komt omdat de vijfde baan hemelsbreed 6 kilometer van Spaarndam af komt te liggen. (De Zwanenburgbaan ligt op een afstand van 11 kilometer) In het overleg werd duidelijk dat, mede door toedoen van onze werkgroep, de uitvliegroute eerst pal noord komt te liggen en pas bij het Noordzeekanaal naar het westen afgebogen wordt. Op de openbare vergadering van 20 oktober a.s. zullen wij de oude- en de nieuwe uitvliegroute van de vijfde baan aan u presenteren.

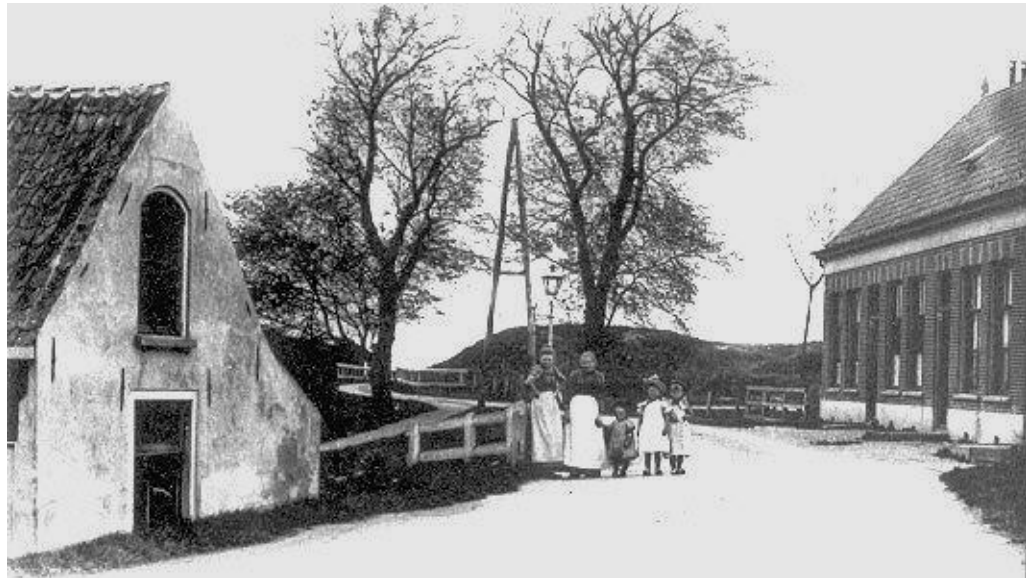
Ferna Beijerbergen

Kroniek van Spaarndam

periode 1-6-1997 tot 1-9-1997

Na een aarzelend begin in juli breekt de zomer van 1997 in augustus alle records. Sinds 1706, het jaar waarin de meer systematische registratie van het weer is begonnen, is het de warmste augustusmaand.

- ma 2 jun Sinds de onverwachte sluiting van het postagentschap aan de Dr. W. Nijestraat is er nog geen oplossing gevonden voor de voortzetting. De PTT zoekt een zelfstandig ondernemer die ervoor in aanmerking komt. De postbussen blijven deze hele zomer onder de hoede van Han Bouwens.
- vr 6 jun De slagerij van Gerard Veenhof aan de Dr. W. Nijestraat 85 wordt voortgezet door Rob Mollien onder de naam "Kwaliteitsslagerij Mollien".

De bekende componist/gitarist Vincent van Warmerdam (zoon van Peter) bezoekt Buenos Aires in Argentinië. In een vraaggesprek in het H.D. maakt hij de opmerking: "Het eerste dat me treft aan Argentinië is de geur van oud water en rottend hout die ik zo goed ken van Spaarndam, het geboortedorp van mijn vader".
- za 7 jun De onduidelijkheid rond de verplaatsing van het sportpark en de woningbouw op die locatie duurt voort. Nu is er weer sprake van een hoorzitting door de provincie. De gemeente Haarlemmerliede doet er alles aan om de bouw door te laten gaan.
- za 13 t/m zo 22 jun Tennisvereniging Spaarndam viert met het "Hyundai Open" het tweede lustrum. Er is een aantrekkelijk programma samengesteld met zelfs een Rock&Rollnight en een Beach Party.

- di 16 jun Op de Slaperdijk worden twee constructies geplaatst waaraan het naambord van Spaarndam is bevestigd. Het bord op de zuidelijke dijkhelling is geen succes. Het is regelmatig verdwenen en de constructie laat zich niet goed funderen in de

Kroniek van Spaarndam

weerbarstige dijk. Is dit een symbool voor de onafhankelijkheidszin van de Spaarndammers?
In het begin van deze eeuw stonden aan het eind van Spaarndam twee iepen die in de volksmond de "Spaarndammer Poort" werden genoemd.

- wo 17 jun Burgemeester E.J. van Hoogdalem-Arkema wendt zich in een brief tot alle jongelui in Spaarndam tussen 14 en 20 jaar. Zij wil met hen in gesprek gaan over de overlast die een groep jongelui veroorzaakt bij de Adalbertusschool en nodigt hen uit voor een vergadering in het Dorpscentrum om samen naar een oplossing te zoeken.

De bijeenkomst op 23 juni wordt massaal bezocht. De jeugd laat weten dat er in Spaarndam niets voor hen te beleven is. Ze zoeken een onderkomen "waar niet iedereen op je let", een jeugdhonk ofwel een hangplek. De burgemeester belooft "haar nek uit te zullen steken". De Dorpsraad heeft een werkgroepje ingesteld om het voortouw te nemen om de plannen gestalte te geven.
- za 21 en zo 22 jun In de Stompe Toren exposeert de oud-Spaarndammer Theo van Accooij, een gepensioneerd tekenleraar. Vele Spaarndammers komen kijken en de prachtige tekeningen en aquarellen vormen de aanleiding voor gesprekken over vroeger.
- zo 22 jun De Stichting Kinderopvang Spaarndam e.o. opent officieel de deuren van haar bovenbouw-project "De Boemerang" in Fort Zuid. Tijdelijk wordt echter nog gebruik gemaakt van een noodlocatie om de jongeren tussen 10 en 15 jaar na school op te kunnen vangen.
- di 24 jun Rutte Recycling organiseert een informatiebijeenkomst voor alle omwonenden. Het bedrijf is overgenomen door "Afvalzorg" waarvan de aandelen in bezit zijn van de provincie Noord-Holland. Dit bedrijf gaat de stankoverlast grondig aanpakken en wil de omwonenden daarbij betrekken. Gedeputeerde De Zeeuw zegt dat eind maart 1998 de stankoverlast van Rutte tot het verleden moet behoren. De provincie ontwikkelt zelfs een geurhindernorm.
- di 1 jul Er wordt een begin gemaakt met de aanleg van de Afrikahaven in de Houtrakpolder. Vanuit de bewoners van Ruigoord komt een tegenactie op gang die leidt tot de vorming van een Groen Front en stichting van de Vrijstaat Groenoord (voorheen Ruigoord) en een ludieke poging om het gegraven gat weer te dichten. Naast de ludieke acties strijd de actiegroep "Ruigoord Ongehavend" tegen de plannen om van de nieuwe haven een depot te maken voor de stort van tien miljoen kubieke meter vervuilde zoute baggerspecie.
Er worden tunnels gegraven, boomhutten gebouwd in een actiekamp waar milieuactivisten uit binnen- en buitenland op af komen. De bouwvakvakantie wordt gebruikt om de tegenactie op poten te zetten.

Het Amsterdamse havenbedrijf zit met deze ontwikkeling danig in haar maag. Haar list om een replica van Ruigoord aan te leggen aan de westzijde van de Machineweg wordt weggehoond, zowel door de activisten als door de politici uit Haarlemmerliede.

Zondag 23 augustus beginnen actievoerders zelfs met het dempen van de reeds gegraven gracht. Ze krijgen daarbij massaal hulp van het van alle kanten toegestroomde publiek.

do 3 jul Op de grens van de gemeenten Haarlem en Haarlemmerliede en Spaarnwoude, dus op de brug van de Grote Sluis, tekenen de burgemeesters van beide gemeenten, mevrouw Van Hoogdalem-Arkema en de heer Pop, een overeenkomst waarin de brandweezorg voor heel Spaarndam wordt geregeld. In Spaarndam-Oost komt een tankspuitauto uit Haarlem waarvoor een stalling wordt gebouwd achter het Dorpscentrum. De bevelvoerder en bemanning worden geleverd door de vrijwillige brandweer van Haarlemmerliede.

za 5 jul De eerste van 5 kunstmarkten wordt gehouden op de Westkolk. Door het mooie weer is er deze zomer veel belangstelling.

za 12 en zo 13 jul Dorpsgenoot Piet Lasker heeft een selectie van zijn foto's tentoongesteld in de Stompe Toren. De belangstelling van dorpsgenoten is groot.

wo 23 jul De Stichting Polen-Oekraïne organiseert een grote inzamelingsactie voor de slachtoffers van de overstromingsramp in Polen. Bij kerken in Haarlem-Noord en Spaarndam kunnen hulpgoederen worden ingeleverd. De actie wordt een groot succes.

wo 13 aug Door de grote hitte is de brug over de Grote Sluis zo uitgezet dat hij is klem komen te zitten. De brandweer moet er aan te pas komen om het metaal af te koelen zodat de brug weer bewogen kan. Zelfs in de landelijke pers staat een foto van kinderen die vanaf de Boezembrug in de Boezem duiken.

zo 31 aug Het Spaarndams Projectenkoor voert o.l.v. Robert Bakker de "Misa Criolla" uit in de Engelmunduskerk in Driehuis. De opbrengst bedraagt ruim 3500 gulden en dat bedrag is bestemd voor de aanschaf van een waterpomp voor het Boliviaanse dorp San Jose de Chipo.

Naar ons bekend is of is medegedeeld zijn overleden:

6 jun	Johannes Molenaar	Haarlem	94 jaar
19 jun	Wilhelmus Johannes Goebert	Zijkanaal B weg 20	56 jaar
27 jun	Frans Verpoorten	Zwanenburgerdijk B 12	
		Zwanenburg	73 jaar
21 jul	Grietje Krol-de Leeuw	Verpl.huis "De Houttuinen"	83 jaar
21 jul	Jacoba Elisabeth Kroon-van Schie	Dr. W. Nijestraat 80	83 jaar
24 aug	Rudolf Frederik Hol	Chr. Bruningstraat 5	60 jaar

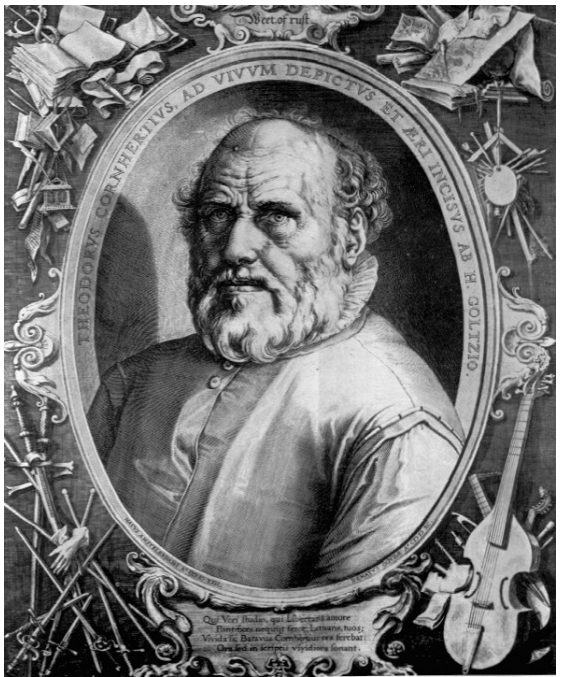
De besluitvorming over de bouw van de Grote Haarlemmersluis te Spaarndam in 1566 en 1567 (2)

In een vorig artikel heb ik al eens stilgestaan bij het bezoek van Prins Willem van Oranje, stadhouder van Holland, Zeeland en Utrecht, aan Spaarndam. Het is dus inmiddels bekend dat Oranje zich tijdens zijn bezoek bezig heeft gehouden met het probleem van de nieuwe Haarlemse schutsluis in Spaarndam. Van meer belang is echter de vraag waarom hij dat heeft gedaan.

Willem van Oranje reisde tussen oktober 1566 en eind januari 1567 rond in de gewesten Utrecht en Holland om daar, na afloop van de beeldenstorm, de orde te herstellen. Hij bemoeide zich vooral met godsdienstige problemen. Oranje probeerde om "de dienst Gods" (het katholicisme) te herstellen en de autoriteit des Konings (Filips II van Spanje) te handhaven (1). In elke stad die hij aandeed, voerde Oranje onderhandelingen met het stadsbestuur en calvinistische groeperingen. Officieel hanteerde hij daarbij als leidraad het "Akkoord" van 23 augustus 1566, waarin was bepaald dat de calvinisten mochten blijven preken waar zij dat vóór de 23^e al hadden gedaan (2). In de praktijk hield hij zich daar echter niet altijd even strikt aan.

Op 21 januari 1567 was Oranje in Haarlem. Hij zou daar tot de 24^e verblijven. De stadhouder en diens gevolg werden feestelijk onthaald. Op 2 januari werden er ten behoeve van de prins enkele "patrysen" en een "stuck wilts" besteld (3). Alleen al aan wijn, boter, vlees, bier en brood werden enkele honderden ponden uitgegeven (4). De Haarlemse schutters vierden tijdens het bezoek van Zijne Excellentie "vrolick" feest en dronken, op kosten van hun eigen stad, twaalf tonnen Engels bier (ter waarde van 71 £) leeg (5). Ook werden er omvangrijke reparaties verricht aan het stadhuis en "de stede paerdestal" (6).

Afgezien van alle feestelijkheden verliep het bezoek van de prins nogal kalm. Oranje merkte al snel op dat er dankzij het kordate optreden van het stadsbestuur geen kerken of kloosters waren vernield. De calvinisten gaven zelfs blijk van gehoorzaamheid aan het stadsbestuur (7). Dat is niet zo vreemd als het lijkt, want alle godsdienstige kwesties waren in feite allang geregeld. Evenals in Amsterdam en Utrecht, had Oranje geprobeerd om in Haarlem een "religievrede" (= een toestand waarin verschillende religieuze groeperingen vreedzaam naast elkaar leven) tot stand te brengen (8). In de overeenkomst die het Amsterdamse stadsbestuur en de calvinisten op 18 januari 1567, in bijzijn van Oranje, sloten, werd bepaald dat katholieken en protestanten elkaar geen overlast of ongeluk "mit woorden noch wercken" mochten aandoen (9). Al op 1 januari had Oranje, terwijl hij nog in Amsterdam verbleef, iets dergelijks voor Haarlem afgekondigd. Haarlemse katholieken en calvinisten mochten elkaar geen "hinder, letsel of stoornisse" aandoen (10).

Dirck Volckertsz. Coornhert

Geschiedenis van Spaarndam

Een deel van een bestek van de Grote Haarlemmersluis. Met in de kantlijn, in een kleiner handschrift, commentaar

Bron: Archiefdienst voor Kennemerland.

van de deskundigen uit Delft (1566).

Geschiedenis van Spaarndam

Burgemeester Nicolaes van der Laen, een steenrijke, rentenierende brouwer, vervulde een soortgelijke rol als Coornhert.

maar dan wel op een heel ander terrein. Van der Laen hield zich niet zozeer bezig met de godsdienstige situatie, alswel met de economische problemen van Haarlem en de daarmee in verband staande problemen rondom de bouw van de nieuwe sluis. Dat Oranje zich voor de sluis ging interesseren had Haarlem te danken aan Van der Laen. Van der Laen bemiddelde al sinds 1564 tussen het Haarlemse stadsbestuur en Rijnland, en, vanaf december 1566, met Oranje. Dat Van der Laen zo'n doorslaggevende rol heeft gespeeld valt te verklaren uit het feit dat het idee om de sluis te gaan bouwen hoogstwaarschijnlijk van hem afkomstig was (22). Telkens als er over de sluis werd gedebatteerd voerde hij het woord. Als er met Rijnland onderhandeld moest worden deed Van der Laen dat. De door hem gevoerde politiek werd pas werkelijk van belang in de laatste maanden van 1566. Op 1 oktober 1566 hield hij, in bijzijn van de Haarlemse vroedschap, een toespraak. Van der Laen vertelde dat het stadsbestuur er werkelijk alles aan deed om de welvaart in de stad te vergroten. Iedereen was ervan overtuigd dat dit uitsluitend afhing van de nieuwe sluis in Spaarndam. Zonder die sluis zou Haarlem ten onder gaan. Indien er een oproer in de stad uitbrak zou de overheid echter nooit toestemming geven voor de aanleg van de sluis:

"Ende zoe die Regierders oock gaerne het welvaeren van dese stadt soude voeren, 't welck zy verstaen mede...gelegen te zyn in de negociatie ende coopmanschappe (die vermeerderen zal) by zoe verre men een open sluyse oft spoeye van soedanigen wytte datter boeyers van tseventich of tachtig lasten doer mogen, by den Sparendam can vercrygen...(maar Haarlem maakt alleen kans op toestemming voor de aanleg hiervan, als) de gemeente hem alhier can stil houden, sonder iet nyeuwes (= oproer of beeldenstorm) 't attenteren. Maer tselve nyet doende ende hem

tot eenige nyeuwigheden begevende, soe en isser gheen hoop om 't eeniger tydt soedanigen sluyse in Sparendam te vercrygen" (23).

De pessimistische toon van de toespraak valt goed te begrijpen. In oktober 1566 leek het er op dat de sluis nooit zou worden gebouwd. Rijnland lag nog steeds dwars. En ook het Hof van Holland wilde maar niet meewerken. Toch had het Hof al in april 1566 toegezegd om te bemiddelen tussen Haarlem en Rijnland. Rijnland had in april een advies uitgebracht aan Cornelis Suys, de president van het Hof. Suys zag wel mogelijkheden om tot een vergelijk te komen. Hij besloot dat twee commissarissen van het Hof alle betrokken partijen bijeen zouden roepen om een overeenkomst te bespreken. (Het gelijkkluidende besluit dat Oranje omstreeks 21 januari 1567 nam, valt op het besluit van Suys terug te voeren). Kort na Suys' beslissing brak echter de beeldenstorm uit. In oktober 1566 had de bijeenkomst daarom nog steeds niet plaatsgevonden. De tijd begon te dringen. Van der Laen verliet nog op 1 oktober Haarlem en reisde naar Den Haag. Hij wilde bij Suys aandringen op een spoedige behandeling van de problemen. Aangezien Van der Laen de "eendracht ende obedintie in desen zorchlycken tyden" wilde bewaren gingen er vertegenwoordigers van de gilden der brouwers, moutmakers en scheepsbouwers, die het meest op de bouw van de sluis aandrongen, mee. Het gesprek met Suys leverde opnieuw weinig op. Suys sprak vooral over de Haarlemse calvinisten, die hadden gevraagd of ze een, binnen de stad gelegen, kerk mochten hebben. Van der Laen keerde met lege handen naar huis terug (24). In de literatuur van rond 1900 wordt veelal beweerd dat de aanleg van de Grote Haarlemmersluis de Haarlemmers ten tijde van de beeldenstorm "in rust hield". Van der Laen zou in 1566 zelfs de beeldenstorm in Haarlem hebben "belet" (25).

Dat is echter overdreven. Nicolaes van der Laen heeft geen beeldenstorm voorkomen, maar mogelijkwerijs wel een geheel andersoortig "oproer". Tussen oktober 1566 en januari 1567 waren de Haarlemse burgemeesters niet alléén bang voor een eventuele beeldenstorm. De politiek die zij sinds 1564 ten opzichte van Rijnland en de nieuwe schutsluis in Spaarndam hadden gevoerd werd steeds heviger bekritiseerd. Sommige burgemeesters vreesden zelfs voor de "dootlycken ende periculosen haet der gemeenten" (26). De groeiende onvrede in verband met de bouw van de sluis kwam pas na

afloop van het bezoek van Oranje aan Haarlem tot uiting. Tussen 22 en 26 januari 1567 leidde het alsmaar uitstellen van de Haarlemse bouwplannen tot een politieke rel binnen het Haarlemse stadsbestuur. Dat deze crisis slechts één dag duurde en beperkt bleef tot beleefde uiteenzettingen tussen leden van de Oranjegezinde en katholieke groeperingen binnen het Haarlemse stadsbestuur was te danken aan het diplomatieke optreden van Nicolaes van der Laen (27).

Robert Dijk

noten:

- (1). P.Bor,Nederlantsche Oorloghen,Beroerten ende borgerlycke oneenicheyden,dl.1.,Leiden 1621,fol.74 e.v.
- (2). J.J.Woltjer,Opstand en Onafhankelijkheid,in:Tussen Vrijheidsstrijd en Burgeroorlog.Over de Nederlandse Opstand (1555-1580),Amsterdam 1994,34-37
- (3). G.A.H.Stadsarchief Kast 19-147.Thesauriersrekeningen (1567),fol.51.
- (4). Idem,fol.62.
- (5). Idem,fol.63.
- (6). Idem,achterin:Rekening Bartolomeus Jacobsz. (stede tymmeringe).
- (7). L.Gachard,Correspondance de Guillaume le Taciturne,Prince d'Orange,dl.II,Brussel 1850,343.
- (8). J.Spaans,Haarlem na de Reformatie.Stedelijke Cultuur en Kerkelijk Leven (1577-1620),s-Gravenhage 1989,35.
- (9). Gemeentearchief Amsterdam.Scheltema I.18 januari 1567.
- (10). Spaans,35. G.A.H.Stadsarchief Kast 19-146.Thesauriersrekeningen (1566),fol.53.
- (11). Spaans,35-36.
- (12). Spaans,35.
- (13). G.A.H.Stadsarchief Kast 19-146.Thesauriersrekeningen (1566),fol.50.
- (14). G.A.H.Stadsarchief loketkas 2-11-7-i.Verklaring van 20 april 1568.
- (15). G.A.H.Stadsarchief Rijnland 3 (in: Kast 8-1-2),fol.29-33.
- (16). Afschriften van de bestekken zijn te vinden in: G.A.H.Stadsarchief loketkas 1-2-1-w,x,y,z. en O.A.R.7192 en 7197. Zie tevens: G.A.H.Stadsarchief Kast 19-146.Thesauriersrekeningen (1566),fol.37.
- (17). Idem, zie tevens: fol.40-41.
- (18). Idem, zie tevens de adviezen in de kantlijn van verschillende bestekken, zoals in noot 16.
- (19). G.A.H.Stadsarchief loketkas 1-2-1-w,x,y,z.Besteck ende Verclaringe vanden gront daer de voors. sluys opgebout zoude worden (1566). Sebastiaen Pietersz. wordt als stadstimmerman van Delft o.a. genoemd in: Gemeentearchief Delft.Afd.I.678.Thesauriersrekeningen (1566-1567),fol.89,97.
- (20). G.A.H.Besteck ende Verclaringe van den gront (...).
- (21). G.A.H.Rijnland 3,fol.30.
- (22). Vergelijk o.a.: G.A.H.Stadsarchief Rood 76.Vroedschapsresolutiën,fol.10-11,22-29,40-42,46.
- (23). Idem,fol.108-111.
- (24). G.A.H.Stadsarchief Kast 19-146.Thesauriersrekeningen (1566),fol.49. Idem, Rood 76.Vroedschapsresolutiën,fol.111.
- (25). F.Allan,Geschiedenis en Beschrijving van Haarlem,dl.2,herdruk Haarlem 1973,9. W.P.J.Overmeer,De Hervorming te Haarlem,Haarlem 1904,130-132.
- (26). G.A.H. Stadsarchief Rood 76.Vroedschapsresolutiën,fol.136.
- (27). Zie deel 3 van dit artikel.

De geschiedenis van het Spaarndams Gemengd Koor (2)

In de eerste aflevering heeft U kunnen lezen over het Spaarndam Anno 1908 en over hoe de oprichting van het koor in zijn werk is gegaan. Deze aflevering beschrijft het aantrekken van een dirigent, het vaststellen van de contributie, het zoeken van een repetitielokaal en andere belangrijke zaken in het eerste levensjaar van onze vereniging.

Meester Zuidweg

De dag na de oprichtingsvergadering van 5 oktober 1908 had het bestuur een bespreking met meester

Zuidweg, hoofd van de plaatselijke lagere school, om hem te vragen tegen een kleine vergoeding "de directie der zangvereniging op zich te willen nemen". Hij wilde dat wel doen, maar stelde wel een paar voorwaarden.

Ten eerste wenste hij dat de leden zich aan een klein examen zouden onderwerpen en ten tweede dat vóór elke repetitie een half uur zou worden besteed aan zangoefeningen.

Hier ging het nieuwe bestuur mee akkoord.

Ook het honorarium was blijkbaar geen probleem, want meester Zuidweg was vanaf dat moment "Directeur" van het nieuw opgerichte koor en zou dat de komende 10 jaar ook blijven.

Andere belangrijke zaken

Het vaststellen van de contributie was ook een zeer belangrijk punt, want zoals al beschreven in de vorige aflevering, "de mensen hadden het niet breed". Hoewel aanvankelijk de contributie op 5 cent was gesteld deed een kleine begroting zien, dat dit tekort was. Daarom werd besloten de contributie op

10 cent te brengen. Maar ieder lid, dat op tijd aanwezig was en de repetitie geheel bijwoonde zou achteraf een korting krijgen van 2 1/2 cent per repetitie. Van de gemeenteraad was permissie gekregen een der lokalen van de school als repetitieruimte te gebruiken. Besloten werd donderdagavond 15 oktober om 8.00 uur met de repetities te beginnen. Tot op de (donder)dag van vandaag wordt nog steeds op dezelfde plek in de (nieuwe) Spaarneschool gerepeteerd. Over tradities gesproken! Ook de naam die 89 jaar geleden werd vastgesteld, is nog steeds dezelfde.

De eerste repetitie

Op de eerste repetitieavond van donderdag 15 oktober ging meester Zuidweg over tot onderzoek en indeling van de stemmen. Vóóraf had het bestuur besloten leden, die géén muzikaal gehoor hadden de keuze gelaten de repetitie bij te wonen, doch niet mee te zingen óf hun lidmaatschap op te zeggen. In de verslagen van secretaris Vallentgoed staat hierover verder niets genoteerd, maar ik neem aan, dat de keuze voor de betrokken leden niet al te moeilijk geweest zal zijn.

Het eerste optreden

Na vele avonden van serieus repeteren werd besloten een proefuitvoering te geven in de zaal van "Honderdors" (thans "De Toerist"). Dit werd een succes. Hierdoor gesteund werd besloten toe te treden tot de bond van "Noordhollandsche Zangverenigingen" en de bond van "Nederlandsche Koorverenigingen".

Het zangersfeest in Alkmaar

Ook werd besloten deel te nemen aan een korenmanifestatie. Dit "zangersfeest" zou op zondag 27 juni 1909 in Alkmaar gehouden worden. In een speciale vergadering op vrijdag 21 mei 1909 werd de reis naar Alkmaar besproken. De president (voorzitter) zette breedvoerig uiteen hoe de reis naar het zangersfeest gemaakt kon worden. Er waren aanbiedingen van een drietal stoombootmaatschappijen van f 40,-, 75,- en 90,-.

Het bestuur stelde echter voor met de tram te gaan, want de "Noordhollandsche Stoomtrammaatschappij" rekende f 40,-. Maar toen dit in stemming werd gebracht werd met overgrote meerderheid besloten met de stoomboot te gaan. Ook werd voorgesteld de 2 1/2 centstukken (korting voor volledig bijgewoonde repetities) niet aan de betreffende leden uit te betalen, maar te bestemmen voor de reis. Dit laatste werd om begrijpelijke redenen afgewezen. Verder werd besloten géén muziek op de boot mee te nemen "aangezien er toch geen geld voor in de kas was".

Aan het eind van de vergadering werd nog een brief voorgelezen van directeur Zuidweg: "hij wenschte dat de leden zich op de repetities wat ordelijker gedraagden aangezien hij, als het nog langer zoo door bleef gaan, zou bedanken als directeur van den zangvereniging".

Een week later werd weer vergaderd over de reis. Het bestuur stelde voor de reis toch per tram te maken, daar zij dit om verschillende redenen het beste achtte. Dit voorstel werd met algemene stemmen aangenomen. Naar het verslag van de secretaris te oordelen was het zangersfeest een succes en was de stemming opperbest:

"s Morgens om 7.15 werd de reis aangevangen. Wel was de lucht enigszins bewolkt, maar dit deed niets tot de goede stemming af. Om half tien arriveerden wij in Alkmaar, waarna wij ons naar "De Doelen" begaven tot het bijwonen van de repetitie. Om één uur nam het zangersfeest een aanvang, dat over het algemeen goed van stapel liep. Nadat wij nog eenige tijd bij het gemaskerd bal vertoefd hadden werd de terugreis aanvaard. Om 11 uur gingen wij met de tram van Alkmaar, zoodat wij om half twee thuis waren."

In het jaarverslag vermeldt hij nog het volgende: "Den 27sten Juni 1909 nam onze vereeniging deel aan het Zangersfeest te Alkmaar, uitgeschreven door den Bond van Noordhollandsche Zangverenigingen, dat zeker ieder lid van onze vereeniging met genoeg bijwoonde, tenminste te oordelen naar de vrolijke stemming-bij sommigen wel wat al te uitgelaten- die onder ons clubje heerschte". En Theeuwus Amelink dichtte:

"Het zangerfeest vers in het geheugen
daarmee is onze wens alweer vervuld
Al had een elk ook geen genot met volle teugen
het beste is maar: een jaar of wat geduld
Want voor een concours zullen we nog wel niet deugen
dus met de Bond nog maar wat mee gesuld
We gaan vooruit, dat hoorden wij met vreugde
en dan een kinderhand is gauw gevuld."

Tot zover deel 2 over de geschiedenis van het Spaarndams Gemengd Koor. In de volgende aflevering een beschrijving van het eerste officiële concert in Spaarndam en alles wat daar aan vooraf ging.

Willem van de Griend

Het hart van de zaak

Europees bevangen

Zou de zon zo boven op Spaarndam - wekenlang - een soort test geweest zijn?

Horen wij er wel bij? Wat hebben we gemeen met Italianen, Spanjaarden, Fransen of Grieken en hoe continentaal, hoe Europees zijn wij eigenlijk als het er echt op aan komt?

De zon was in ieder geval prima gepland. Net toen we terugkwamen van vakantie en onze verhalen vertelden over de zon, de verstilde dorpspleintjes, waar overdag, onder eeuwenoude platanen alleen enkele oudjes met elkaar boulden en waar 's avonds, wanneer de deuren opengingen, we zo leuk met de autochtonen aan lange tafels gegeten en gedronken hebben en geflaneerd hebben en daarna weer gedronken en gefilosofeerd hebben over La vie, La vita, voetbal en mooie vrouwen en dat zo onze manieren eigenlijk zijn... sloeg hij knetterhard toe.

Sterker nog, de verhalen waren al verteld en alsof we niet weg waren geweest begon het gewone weeklaag weer over de teloorgang van onze ouwe, trouwe, harde gulden die in één potje moet met nietswaardige lires en onnutte peseta's... toen het continent ons continentaal bij de kladden pakte.

En het moet gezegd: van alles in en om Spaarndam zag Spaarndam er bij al dat licht het beste uit.

De weerkaatsing van de zon alhier was, op wat smetten na (vanuit de Mir vernamen wij dat die hinderlijke vlekjes de plaatsnaamborden in Spaarndam-West betroffen) van een heel behoorlijk internationaal niveau.

Sevilla, Puente, Lorca, St. Giron, Bagnères de Bigorre, Lacq Catonzaro, Reggio di Calabria, Sciacca, Ikaria, Patmos, Argos, Pilos... Ons dorp kon zo aansluiten.

De zon zet in die contreien de dagen een tijdje weg. Vandaag, morgen, gister... het doet er niet toe: de zon schijnt altijd wel.

Daar tellen ze de dagen alleen in de winter. D' een na d' ander totdat, godzijdank, de zon het weer kan overnemen.

Spaarndam had dat in zich dit jaar.

We konden zo mee in de Champions League, als we nu maar 's middags gewoon siësta hadden gehouden, onze oudjes onder de kastanjes hadden laten bouden, we met elkaar 's avonds op de Kolk wat gezongen, gegeten en gedronken hadden en daarna gedanst en weer gedronken hadden en gefilosofeerd over het leven, voetbal en mooie vrouwen...

Er waren wat aanzetten, eerlijk is eerlijk, maar het was te weinig.

Al met al gaf het hier te veel gedoe, die zon: te heet, we kwamen tot niets, veel te veel zweet, getob over gisteren en morgen: "Het zal toch niet weer zo heet worden!! Van mij mag het gaan regenen"...

Ach, het is jammer, maar hullies manieren zijn de onze niet.

We mogen wel aanklampen, ze willen ons er zeker bij hebben, maar dan wel op onze eigenste wijze: gewoon betalen, veel fijne harde guldens, dan kan het best nog wat worden met dat Europa en met haar f euro,-- in het bijzonder.

Eigen schuld, dikke bult.

Jan Zwetsloot

In gesprek met

Over het huis van de Fam. de Vries aan de Pol 8

Hoog torend het huis boven de andere huizen van de Pol uit. Het is dan ook 10m hoog, 10m breed en 10m diep. Zo'n huis moet opvallen.

Zo'n huis heeft een verhaal te vertellen. Het huis is ongeveer 100 jaar geleden gebouwd.

De eigenaar had zijn werkplaats als aannemer-metselaar op de beneden verdieping en woonde boven.

Vanwege de werkplaats waren er openslaande deuren en er was een gewone deur daar naar toe bovendien was er een deur voor boven.

In 1924 kwam dhr. van Wageningen beneden wonen en zijn dochter boven.

De openslaande deuren veranderde in een raam met nog een raam ernaast.

Het huis is lange tijd dubbel bewoond geweest.

En dat kon ook makkelijk, want boven waren wel 9 kamers.

Niet allemaal even degelijk, soms alleen met tengels en behang van de rest afgeschermd.

dhr. Berk heeft met zijn gezin lange tijd de beneden verdieping bewoond, boven de fam. Koelman (postbode in Spaarndam) en de fam. Kuipers.

Joop de Vries had inmiddels in 1957 het huis bewoond gekocht. Je moest in die tijd van

woonruimteschaarste minstens 3 jaar eigenaar zijn, wilde je in je eigendom wonen. De woonruimtetwet gaf aan een pasgetrouwd stel een huiskamer, slaapkamer, keuken en wc. als woonruimte.

Toen de bovenverdieping leeg kwam, wilde Joop en Wies daar wel gaan wonen. Maar u begrijpt het, de ruimte was te groot voor hen. Joop wilde wel ruilen met de fam. Berk, de benedenbewoners, zij hadden 2 kinderen en dus meer ruimte nodig. Maar dhr. Berk koesterde de ruime tuin achter het huis en vreesde deze te verliezen als hij boven ging wonen. Ook het voorstel om alleen op papier boven te gaan wonen, zodat Joop en Wies daar in werkelijkheid konden wonen, ging niet door. Via een gerechtelijke procedure werden de belangen van Joop toch zwaarder gewogen en moest de fam. Berk het huis verlaten. Joop vindt nog altijd dat dit vervelend is verlopen. Als dorpsbewoners moet je niet tegenover elkaar staan.

In 1963 trokken Joop en Wies in hun huis. Tussen de kamers werden eerst nog 2 alkoven weggehaald, ze hadden toch ruimte genoeg. Maar in die tijd van woningschaarste kon de gemeente woonruimte vorderen. De eigenaar mocht 3 x een huurder afwijzen. De huurder betaalde huur aan de gemeente en deze gaf een vergoeding ongeveer gelijk aan de huur, aan de eigenaar.

In de vorderingscommissie voor Spaarndam zaten o.a. Klaas de Boer en dhr. Kuijten. De vordering werd toegewezen. Maar de ingevorderde zag er toch maar vanaf. De woonruimte werd toen tegen de procedure in, die gericht was op dat ene persoon, maar aan iemand anders toegewezen. De bovenverdieping werd inmiddels al 6 maanden bewoond door 2 Spaarndamse stelletjes. Maar toen deze ruimte gevorderd werd, moesten zij vertrekken. Op een dag stond de sterke arm, dhr. Pen, een ambtenaar van bouw- en woningtoezicht en de reiniging, die alles leeg moesten halen, op de stoep. Een ijzeren ledikant, dat met geweld in elkaar was gezet, kregen ze niet uit elkaar. Er sneuvelde een ruit, wat de volgende dag al door de gemeente Haarlem werd vergoed. Het spel was verloren. De ingevorderde kreeg dezelfde dag nog de sleutel. Omdat de hele gang van zaken volgens Joop niet correct was verlopen en dit hem niet lekker zat, deed hij 25 % op de huur. De vergoeding kreeg hij nu rechtstreeks van de ingevorderde, dat scheelde de gemeente werk. De ingevorderde hoorde van de huurcommissie dat hij te veel huur betaalde. De heren van bouw- en woningtoezicht waren verbolgen. Wat denkt die Joop de Vries wel. Zomaar de huur verhogen. Hij moest zich verantwoorden voor de commissie. Joop liet deze eerst maar even uitrazen en zei toen dat hij geen huur kreeg maar een vergoeding. Joop was geen verhuurder, de gemeente verhuurde. Het was een gevorderd huis. Later stelde dezelfde commissie de vergoeding gelijk aan de huur en moest hij het te veel betaalde in 6 maanden aan de ingevorderde terug betalen. Deze ingevorderde wilde enkele reparaties laten verrichten. Joop moest dit betalen, hij kon gelukkig enkele reparaties verhalen op de gemeente. De kosten voor de gemeente werden zodoen wel wat hoog. De ingevorderde kreeg korte tijd hierna onverwachts bericht dat hij een andere woning kon betrekken.

Toen stond de bovenverdieping weer leeg. Joop wilde nu van zijn eigendom één huis maken. Op een middag ging de linkervoordeur er uit en het tussenmuurtje is het voorhalletje.

Na het slopen stond Joop nog in de stofwolken voor zijn huis een shaggie te roken toen er een man langs kwam die vroeg wat hij aan het doen was. Joop zei: een muurtje weghalen. De man: maar dat is een steunmuur. Weet u wel wie ik ben? "Ik ben Egberts van bouw- en woningtoezicht." "Aangenaam: ik ben de Vries van de Pol."

De volgende dag moest hij zich verantwoorden bij bouw- en woningtoezicht. De steunmuur bleek geen steunende functie te hebben, maar de voorgevel was veranderd deur was eruit en een raam er in. en daar was geen toestemming voor. Als Joop even een bouwtekening liet maken van de oude situatie en de nieuwe, dan kwam het wel goed. Maar Joop was eigenwijs en wilde daar niet aan beginnen. Toen maakte de ambtenaar zelf een tekening voor hem en Joop moest het alleen maar indienen. Ook dat weigerde hij. Uiteindelijk heeft de ambtenaar alles zelf verzorgd. mevr. de Vries kon in 1968 de vergunning ophalen. Joop deed het niet. De zoons kregen boven mooie ruime kamers. Het huis was zo groot, ze moesten voor het eten geroepen worden met een bel.

Af en toe werd de zolderverdieping nog wel eens verhuurd aan een Spaarndammer in woningnood.

Omdat de windveren verrot waren, zijn ze dit jaar vervangen.

Lang geleden bouwden zwaluwen hun nest van klei en aarde onder deze windveren, soms zaten er wel 17 nesten naast elkaar. Maar de laatste tijd is de zwaluwstand teruggelopen. Om ze uit te nodigen heeft Joop 2 aardewerken nestpotten opgehangen.

Joop en Wies hopen nog lange tijd tevree in het grote huis te wonen. Het grote huis waarvan u nu een stukje van zijn historie weet.

Marga Kranendonk

Activiteiten speeltuin Nieuw Leven

Speeltuinvereniging "Nieuw Leven"

Hier zijn de activiteiten van speeltuin Nieuw Leven voor het komende seizoen:

- Keep Fit sportief inspannen en ontspannen op muziek voor dames en heren. De leeftijd is niet belangrijk. Kom op woensdag gerust eens vrijblijvend een les meedoen. De eerste les is op woensdag 10 september van 20.00 tot 21.00 uur. Voor informatie kunt u contact opnemen met Pam Kuijper 023 539 0958 of Joke Vallentgoed 023 538 8602
- Een maal in de maand op zaterdagavond onze beroemde disco voor de jeugd van 9 tot 13 jaar. Het begint om 19.30 uur en is afgelopen om ±22.30 uur. De kosten zijn voor leden f 2,50 en voor niet leden f 3,50. De eerste disco is op 25 oktober, de Sint disco op 22 november en de Kerst disco op 20 december. Tot ziens Joke en Liesje.
- Hou je van knutselen en kun je niet stil zitten? Wij maken er met jou een gezellige dinsdagavond van. Op 16 september hebben wij een open avond, je bent van harte welkom van 19.00 tot 20.15 uur. De leeftijd is van 8 tot 14 jaar en de kosten zijn voor leden f 1,25 en voor niet leden f 2,00. Voor informatie kan je altijd bellen met tante Adrie 023 538 3501 of met Anita 023 539 2290. **Kom op meiden.**
- Jongens en meisjes het afgelopen seizoen hebben de bootjes weer in de Boezem gevaren, het was weer een spannende wedstrijd. Wil jij ook zo'n mooie boot maken? Dat kan vanaf donderdagavond 25 september. Van 19.00 tot 20.30 uur voor de leeftijd van 7 tot 12 jaar en van 20.30 tot 22.00 uur vanaf 12 jaar. Ook is er de mogelijkheid voor volwassenen om bijv. een poppenhuis of molen te bouwen. De kosten zijn voor leden f 2,50 en voor niet leden f 3,50. Voor informatie kunt u bellen met Theo van der Putte 023 538 3796 of Rosé van der Sluis 023 537 5647.

Oproep: Zijn er handige vaders, moeders, neven of nichten die ons op donderdagavond een handje kunnen helpen?

Badmintonvereniging Spaarndam

Badmintonnen in het Dorpshuis

Wanneer? maandagavond
Hoelang? van september t/m april
Kosten? f 120,00 per seizoen (inclusief shuttles)

Meer informatie? Frans Metselaar 023 537 73 80
Wineke van Egdom 023 538 32 05

Het bezoek van de Altalanos Iskola aan de Spaarneschool

Het is half vijf op maandagmiddag 1 september. De bus met de Hongaarse kinderen draait het erf op van de "Uiterton". Als eerste begroeten wij Magdi, de waarnemend directeur van de "Altalanos Iskola". Het is goed om elkaar na twee jaar weer te begroeten. De achttwintig kinderen en drie begeleiders komen vermoeid uit de bus stappen. Zo'n vierentwintig uur geleden zijn zij in Budapest in de bus gestapt. Tijdens de eerste uren worden herinneringen uitgewisseld over de schoolreis van de Spaarneschool naar Budapest. Deze gesprekken zijn mogelijk doordat Jola van Maaswinkel, onze tolk, alles fantastisch weet te vertalen.

De Hongaarse kinderen en hun begeleiders zijn in Spaarndam dankzij de sponsoring van de sector ESRC van de Gemeente Haarlem. Dit tegenbezoek is voorbereid door een commissie bestaande uit begeleiders van de Spaarneschool die twee jaar geleden de Altalanos Iskola in Budapest hebben bezocht.

's Avonds om zeven uur schuiven de kinderen aan tafel. Het warme eten voor deze week wordt verzorgd door de kok van de Albert Schweitzerschool.

De Hollandse begeleiders genieten bij de aanblik van de Nasi schotel, maar de kinderen uit Hongarije bekijken deze rijstmaaltijd met de nodige argwaan. Na het eten wandelen we in de richting van Spaarndam. Onderweg wordt bij Hansje Brinker stilgestaan. De school wordt bekeken en geschenken worden uitgewisseld. Het is tegen tien als wij weer bij de Uiterton terugkeren.

Op dinsdag 2 september vertrekken wij om negen uur richting Amsterdam. Wij hebben om tien uur een rondvaart besproken bij rederij Meijer. Vanaf het water hebben onze Hongaarse gasten een mooie kijk op de historische grachtenpanden. Na deze tocht gaan we te voet naar het Anne Frank huis. Een medewerker van de educatieve dienst verwelkomt ons en houdt een boeiende inleiding. Ook hier komt onze tolk goed van pas.

Vervolgens wordt er een film gedraaid over het leven van Anne Frank. Het is fijn dat er in deze film Hongaars wordt gesproken. De tocht door het huis maakt het oorlogsbeeld voor de kinderen compleet. Nadat we geluncht hebben in de buurt van het homo-monument, lopen we via de Dam naar het Waterlooplein. Hier kijken de kinderen hun ogen uit. Vele snuisterijen worden gekocht voor thuis. Het is dinsdagavond zeven uur als de eerste ex-kinderen van de Spaarneschool arriveren. Het zijn de leerlingen die twee jaar geleden naar Hongarije zijn geweest. Om de integratie te bevorderen wordt er een volleybal wedstrijd georganiseerd. Er wordt hard gestreden om de eer. De Spaarndamse kinderen moeten het onderspit delven. Tot half elf weet onze d.j. Martin van Weel de kinderen te vermaken met zijn disco. Met veel tegenzin vertrekken de meeste Spaarndamse kinderen huiswaarts.

Woensdagochtend zijn we ook weer vroeg op pad. Er wordt een bezoek gebracht aan Holland-Paling. Aandachtig luisteren de kinderen en hun begeleiders naar de uitleg van een van de werknemers. Zij schrikken zich een hoedje als tijdens de rondleiding een dikke vette paling zijn eigen weg gaat. Gillend stuift de groep uiteen. Later, tijdens het proeven van de paling zijn zij alweer van de schrik bekomen. Om half elf betreden de Hongaarse kinderen de aula van de Spaarneschool. Iedere stamgroep vertolkt een stukje Hollandse traditie. Menig oud-Hollands lied wordt gezongen. Aan het eind van deze speciale viering krijgt de school een prachtige porseleinen klok aangeboden. De Hongaarse kinderen worden verrast met een T-shirt waarop de kinderen Hollandse taferelen hebben geschilderd. Tevens krijgen zij een broche gemaakt van Fimo klei.

Om twaalf uur lunchen de Hongaren samen met de kinderen van de bovenbouw.

De eerste gesprekken komen opgang en worden voortgezet als beide groepen op het strand van IJmuiden arriveren. Voor de Hongaarse kinderen is het de eerste keer dat zij het strand zien.

Om zes uur 's avonds worden wij bij de Uiterton verrast met een barbecue, die fantastisch wordt klaargemaakt door Willem, onze kok van de Albert Schweitzerschool. De kinderen genieten met volle teugen. Er wordt geroeid, gevolleybald en met handen en voeten gekletst. Om half negen wordt enigszins bedroefd afscheid genomen van de bovenbouwgroep en gaan zij lopend met meester Kuijper richting school.

Op donderdagochtend even over negenen staan wij op de pont van Buitenhuizen. Wij gaan die ochtend naar de Zaanse Schans. Hier kijken de kinderen hun ogen uit. Genoten wordt van de prachtige molens, de klompen- en kaasmakerij en de kleine houten huisjes die een beeld geven van de Zaanstreek uit vroeger tijden. 's Middags doen wij Spaarndam weer aan. Bij de Twee Punten krijgen de kinderen een portie patat en een kroket. Hollandser kan het bijna niet. Daarna vertrekt de bus richting Haarlem. Na een bezoek aan de Bavo mogen de kinderen hun laatste centjes opmaken om cadeaus te kopen voor het thuisfront. Na het laatste avondeten melden zich een aantal Spaarndamse kinderen bij het hek. Zij willen nogmaals afscheid komen nemen van hun Hongaarse vriendjes. Het is negen uur als wij de laatste Spaarndammertjes weer richting huis sturen.

Vrijdagochtend vroeg worden alle voorbereidingen getroffen voor de thuisreis. Er worden zo'n zestien broden gesmeerd en veelal belegd met Hongaarse worst. Om tien uur wordt afscheid van elkaar genomen. Als de kinderen in de bus zitten wordt menig traantje weggeveegd. Met een brok in ons keel zwaaien wij onze Hongaarse vrienden uit. Misschien tot over twee jaar.

Hun schoolreisje zit er nog niet helemaal op. Die middag zullen zij het Rijksmuseum en Artis nog bezoeken. Daarna zullen zij tegen zessen de thuisreis aanvaarden.

Matthijs Bouff

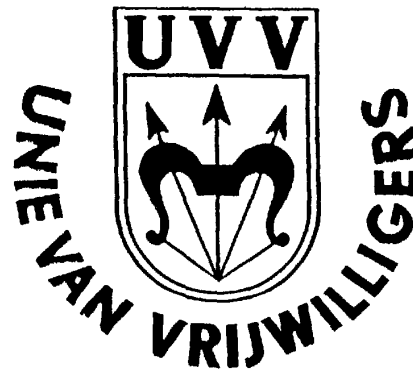
Vrijwilligers gevraagd voor U.V.V. Tafeltje Dekje

U.V.V. Tafeltje Dekje organiseert op werkdagen tussen twaalf en twee uur een warme maaltijdvoorziening voor Haarlemmers die een laag inkomen hebben en niet in staat zijn om zelf hun warme maaltijd te verzorgen.

Wie zich eenmaal per week gedurende 90 minuten wil in zetten voor de oudere medemens, is bij ons van harte welkom. Natuurlijk worden de kilometers die U rijdt vergoed.

De maaltijden worden bezorgd van uit een centraal punt in de Waarderpolder.
Het is dankbaar werk, in een ontspannen sfeer en het geeft U een voldaan gevoel.
Meldt U snel aan, laat het eten niet koud worden.

Stichting Unie van Vrijwilligers afdeling Haarlem E.O.
Bureau Schotersingel 2c
2021 GE Haarlem
Tel. 023-526 1629
Openingstijden: maandag t/m vrijdag 09.30- 14.00 uur.

Stichting Vrienden van de Forten Spaarndam

Dit voorjaar zijn de herstelwerkzaamheden van Fort-Zuid begonnen. De stichting "Vrienden van de Forten Spaarndam" streeft, in samenwerking met de beoogde beheerder "Stichting Krayenhoff" naar een kleinschalige ontwikkeling van de fortificaties rond Spaarndam. Zij doet dit door aandacht te geven aan de natuurlijke en recreatieve waarden en de lokale (=Spaarndamse) belangen.
Omdat de Stichting geen beheerder is en als zodanig geen zakelijke verplichtingen heeft naar het Recreatieschap en gebruikers, kan zij zich meer onafhankelijk opstellen. Zij doet dit namens de inmiddels ca. 80 leden. De Stichting en haar leden organiseren diverse evenementen.

Op zaterdag 13 september organiseerde de Stichting, in het kader van de 11^e monumentendagen, een open dag op Fort-Zuid. Tussen 9 en 17 uur werden rondleidingen georganiseerd in het Fort. Tevens bestond de mogelijkheid om van daaruit over Ford-Noord te wandelen. Er was een informatiestand en er werd koffie geschonken.

Later dit jaar gaan wij wilgen knotten, riet maaien en in samenwerking met de Spaarndamse scholen de oevers schoonmaken.

Voor meer informatie kunt u terecht bij onze secretaris:
Sabrina Werkhoven 070 314 78 46 (overdag).

Bewondering

Ja voor velen die regelmatig het Dorpsorgaan lezen, zal dit woord bewondering bekend klinken maar voor wie dit onbekend is een kleine uitleg.
Zo'n twee jaar geleden is Edwin Gorter bij mijn zus Zr. André Lemmers in Jakarta in Indonesië geweest. Na wat hij daar allemaal gezien heeft en heeft meegemaakt met mijn zus, was voor Edwin aanleiding om een stuk in ons Dorpsorgaan te schrijven en dat heette: bewondering.
Nu is het mijn beurt om mijn bewondering op papier te zetten. Dit n.a.v. het schuurfeest bij de fa. Vink op 12 juli jl. Dit feest was het initiatief van de fa. Gorter met hulp van velen. De busjes waar de feestgangers mee gebracht en gehaald werden, waren gesponsord door de Rabobank en bestuurd door vrijwilligers. En dit alles voor een goed doel. Dit jaar was het goede doel: de kindertelefoon.
Twee jaar geleden was deze actie voor mijn zus en dat was een heerlijk succes. Er zijn anno 1997 dus nog steeds jonge mensen in Spaarndam die zo'n actie op touw willen zetten.
Door middel van dit schrijven wil ik u laten weten dat er in Spaarndam nog steeds mooie dingen gebeuren. En dat mag ook wel eens gezegd worden, want ik vind het te bewonderen.

C. Lemmers

Boek over school in Haarlemmerliede

Ter gelegenheid van het 75-jarig bestaan van de St. Franciscusschool in Haarlemmerliede is eind vorig jaar een boek verschenen over het heden en verleden van deze school.

De titel van het boek is "Les aan de Lie". In het boek wordt ingegaan op de geschiedenis van het onderwijs in Haarlemmerliede, het schoolgebouw en het zusterhuis, de zusters Franciscanessen en het onderwijzend personeel, de leerlingen, de schoolreisjes en nog veel meer. Daarnaast is het boek verluchtigd met veel oude foto's over het schoolleven. Kortom een aanrader voor mensen die vroeger deze school hebben bezocht. Aangezien er veel Spaarndammers zijn die in Haarlemmerliede les hebben gehad of zich op een andere manier met deze school verbonden voelen, leek het mij goed u te laten weten dat bovengenoemd boek nog steeds verkrijgbaar is.

Als u geïnteresseerd bent, kunt u het boek tegen betaling van f 17.50 kopen bij:
de heer S. van der Aar, Liedeweg 33 te Haarlemmerliede, tel. 023- 532 7977.

Rob de Vries

Nieuws van het Spaarndams Gemengd Koor

Donderdag 19 juni 1997 overleed na een ernstige ziekte Wim Goibert in de leeftijd van 56 jaar. Wim zong vanaf 1 februari 1976 bij de eerste tenoren en maakte van 1992 tot 1996 deel uit van het bestuur. Als muziekcommissaris zette hij een gedegen systeem op, wat een duidelijke verbetering opleverde bij het beheren en kunnen terugvinden van de bladmuziek. Ondanks zijn kleine gestalte was hij altijd duidelijk aanwezig en gaf gevraagd en ongevraagd aanwijzingen en goede raad aan ieder die het wel of niet horen wilde. Hij was begiftigd met een zuiver muzikaal gehoor en kon het niet goed hebben wanneer de verkeerde noten gezongen werden. Maar hij had het hart op de juiste plaats en had alles voor de vereniging over. We zullen hem erg missen!

Willem van de Griend

Ingezonden mededelingen

Privé-berichten

Bedankje

Hierbij wil ik iedereen bedanken voor de kaarten, bloemen en attenties die ik tijdens mijn verblijf in het ziekenhuis en bij mijn thuiskomst heb ontvangen. Dat alles heeft mij wel zeer goed gedaan.
Adrie Bleeker

Verhuisd

Mevr. J(ans) Reichwein is op 4 augustus 1997 verhuisd naar:
St. Jacob in de Hout, 4^e etage kamer 409, Zuiderhoutlaan 1, 2012 PJ Haarlem.
Zij is daar in gezelschap van de fam. Warren, zij woonden op Westkolk.

Foto-expositie

Mijn fotoexpositie in de Stompe Toren op 12 en 13 juli 1997 was in alle opzichten een groot succes.
Zelfs het weer werkte mee. Vermoedelijk hebben in totaal zo'n 225 personen de expositie bezocht.
Overigens heet ik Piet en niet Ton zoals vermeld in Dorpsorgaan nummer 158.
Piet Lasker, IJdijk 37

De Informatiegids

Het voornemen om de Informatiegids ongeveer in de maand oktober uit te laten komen kunnen we niet halen. De reden hiervoor is dat het verkrijgen van subsidie voor het laten drukken van de gids aardig wat tijd kost. Maar nu is de financiering voor het grootste gedeelte voor elkaar en met de rest verwachten we geen problemen. Hoewel we geen datum van verschijnen kunnen geven mogen we er van uitgaan dat het in ieder geval dit jaar zal zijn.
Piet Valent, Lustrumcommissie Dorpsraad 30 jaar

Dorpsagenda

vr	3 okt	Open bridge drive	Dorpscentrum 20.00 uur
vr	3 okt	De Schipbreuk door het Spaarndams Gemengd Koor	NH Kerk 20.15 uur
za	4 okt	De Schipbreuk door het Spaarndams Gemengd Koor	NH Kerk 20.15 uur
di	14 okt	Plattelandsvrouwen	Dorpscentrum 20.00 uur
ma	20 okt	Openbare vergadering Dorpsraad	Dorpscentrum 20.00 uur
ma	27 okt	Jaarvergadering Rabobank	Dorpscentrum 20.00 uur
di	11 nov	Plattelandsvrouwen	Dorpscentrum 20.00 uur
	15-16 nov	Toneelvereniging Die Spaerne Ghesellen	Dorpscentrum 20.00 uur
za	22 nov	Aankomst Sint Nicolaas	Westkolk 14.00 uur
di	2 dec	Plattelandsvrouwen	Dorpscentrum 20.00 uur
di	16 dec	Kerstmiddag bejaardensoos	Dorpscentrum 14.00 uur
do	18 dec	Kerstsamenzang	NH Kerk 20.00 uur
	2-3 jan	Jeugd voetbaltoernooi FC Spaarnwoude	Dorpscentrum
di	13 jan	Plattelandsvrouwen	Dorpscentrum 20.00 uur

Oud papier ophalen door Don Bosco, iedere eerste zaterdag v.d. maand: 4 okt, 1 nov en 6 dec.
LET OP: NIET IN SPAARNDAM-WEST.

DRUKKERIJ **EXCELSIOR** HAARLEMBV

A. HOFMANWEG 42
2031 BL HAARLEM
TELEFOON 023 - 531 92 01